

Optimaliseren van de overstromingszone opwaarts Vlamertinge

Teneinde het water minder snel naar de Jan Decerfstraat toe te laten stromen, werd in de studie van IMDC voorgesteld om de beschikbare natuurlijke overstromingszone van de Grote Kemmelbeek tussen Reningelst en de Noorderring van Ieper te optimaliseren. Het voorstel bestond erin het weggabariet van de Grote Branderstraat te verhogen vanaf de aansluiting op de Bellestraat tot over de vallei van de Kemmelbeek.

Het stadsbestuur van Ieper was als wegbeheerder bereid de nodige aanpassingswerken voor het verhogen van het weggabariet (met maximaal 80 cm, over een lengte van 180 meter) van de Grote Branderstraat uit te voeren. In overleg met de Provinciale Dienst Waterlopen is opwaarts de overwelling onder de Grote Branderstraat een debietsremmer (schuif met bedieningsmogelijkheid) geplaatst. Afhankelijk van de doorvoermogelijkheden aan de Jan Decerfstraat wordt de schuif aan de Grote Branderstraat (al of niet –bijna volledig-) dichtgedraaid.

De kostprijs van de werken omvat 164.000 euro, volledig betaald door de stad Ieper.

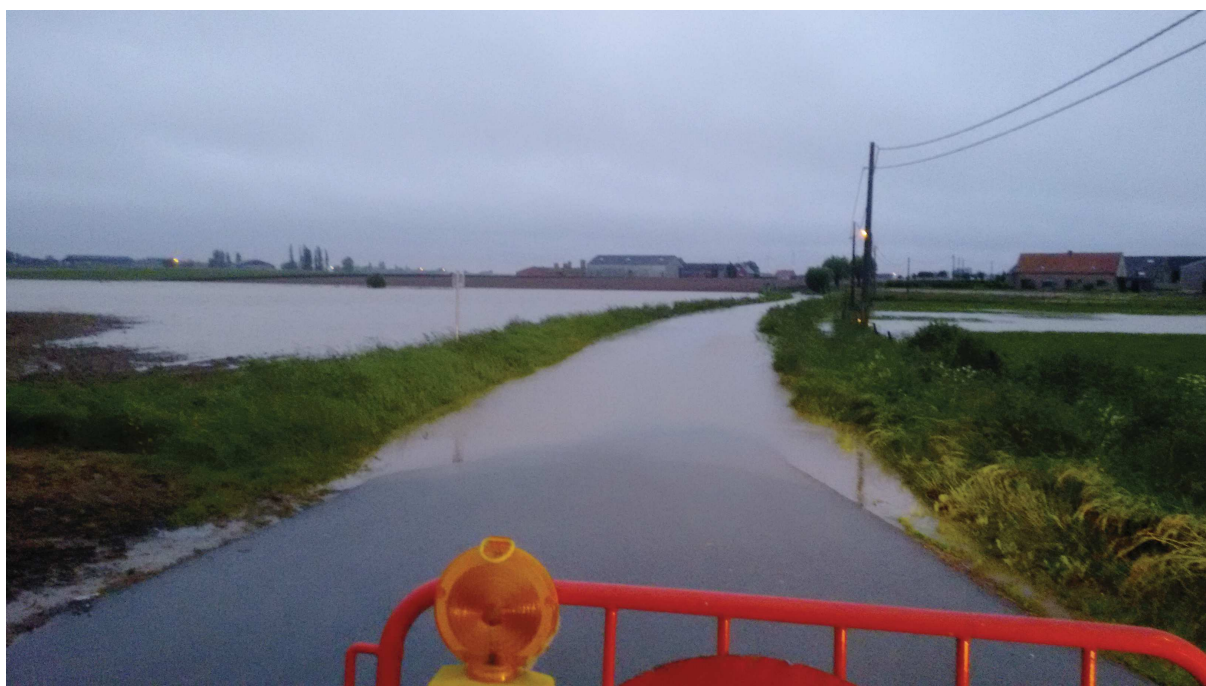

Foto s: Door het verhogen van het wegdek in de Grote Branderstraat en het inzetten van de debietsremmer kan de opwaartse natuurlijke waterbergingsruimte in de vallei van de Grote Kemmelbeek worden uitgebreid.

Aangezien de Grote Kemmelbeek een waterloop is van 2de categorie en de provincie de verantwoordelijkheid draagt voor het waterbeheer van deze waterloop vanaf Westouter, Reningelst, Vlamertinge tot in Elverdinge (waar de waterloop 1ste categorie wordt) neemt de provincie de negatieve effecten voor de uitbreiding van bedoeld overstromingsgebied – ter beveiliging van Vlamertinge – ten laste.

De invloed van de verhoging van de Grote Branderstraat met 0,80m tot een niveau van +20,60 strekt zich in de vallei uit tot circa 600 m stroomopwaarts op het grondgebied Ieper (Vlamertinge) en Poperinge (Reningelst).

De oppervlakte van het overstromingsgebied tot het niveau van +20,60 bedraagt 45.801m² of circa 4,6 ha. De maximale mogelijke oppervlakte van de schade wordt hierop gerekend op een peil van +21,00 (= 0,40m hoger) en bedraagt: 45.801m² + 21.424m²= 67.225m² of 6,7ha.

Verder dient opgemerkt dat binnen deze oppervlakten tussen 40% en 50% de bestemming heeft van weiland.

Deze oppervlakte heeft betrekking op 2 eigenaars – gebruikers en 4 andere gebruikers en hun eigenaars. Wanneer er zich schade door wateroverlast op betrokken velden (door onderwaterzetting) heeft voorgedaan, gaat een extern deskundige (aangeduid door de provincie) de omvang van de schade vaststellen. De vergoedingen worden door de provincie uitbetaald.

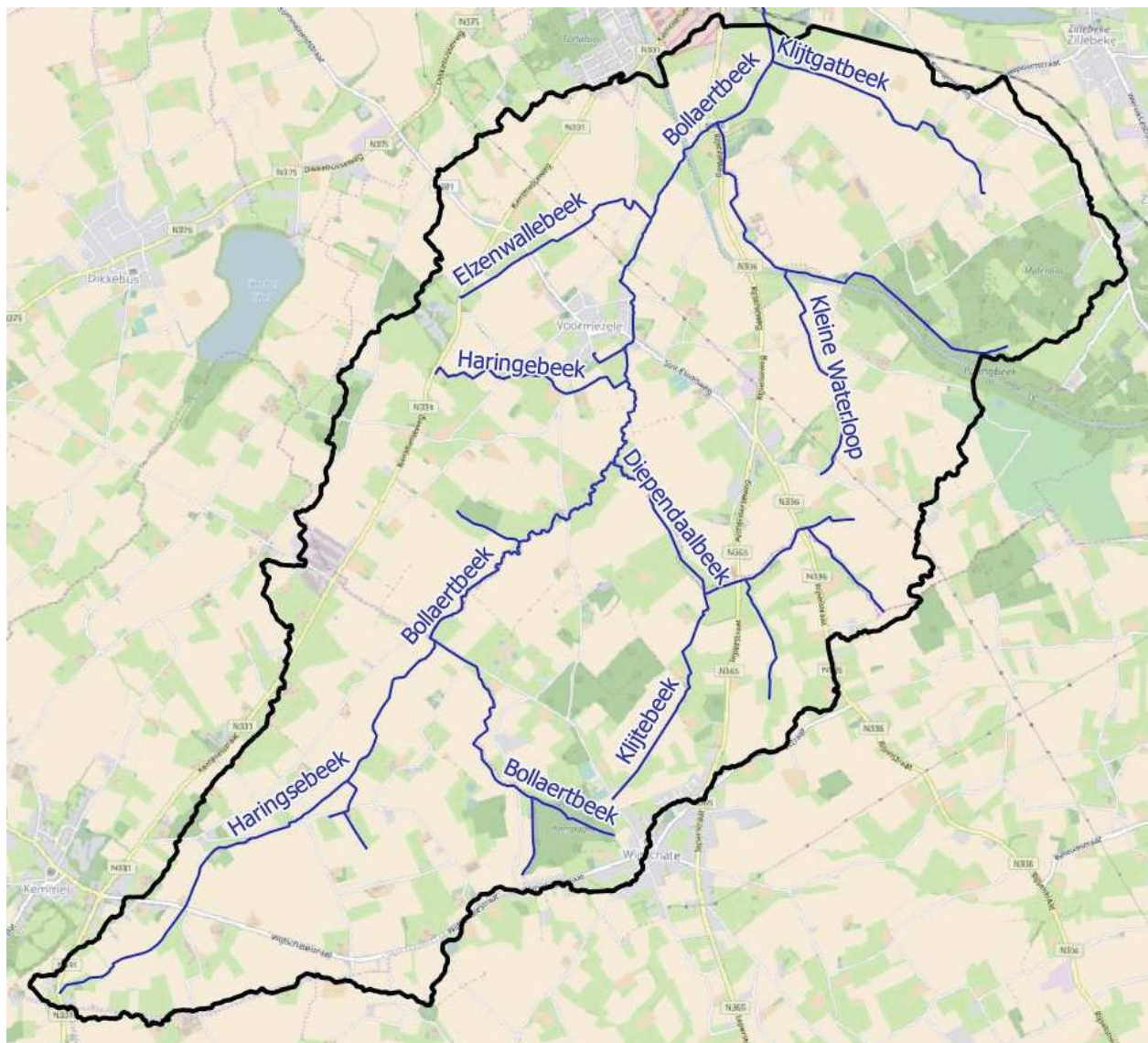
Beschermingsdijk op de Bollaertbeek te Voormezele

1. Afwateringsgebied

De Bollaertbeek, een ingeschreven waterloop van 2de categorie met nummer WY.7., brengt het water vanuit de hoogtes van Wijtschate en delen van de Kemmelberg richting Voormezele. Vanuit Voormezele vervolgt de Bollaertbeek haar weg richting de Verdrongen Weide (waaruit oppervlaktewater voor drinkwaterwinning vanuit de Zillebekevijver wordt onttrokken). Verder afwaarts komt de waterloop, daar onder de naam Ieperlee, in het centrum van Ieper, als deel van de historische wal rond de stad.

Het afstroomgebied van de Bollaertbeek is vooral landbouwgebied (ca. 40 km²).

2. Probleemstelling

Begin maart 2012 had Voormezele zwaar te kampen met wateroverlast; vooral de lager gelegen huizen in de Sint-Elooisweg (tussen de Bollaertbeek en het Heuvellandplein) waren getroffen. Ook in de zomer van 2014 was het spannend, en telkens als het hevig regende, was iedereen alert. Eind mei 2016 kwam nog een deel van het centrum van Voormezele onder water te staan. Ook in 1991 was er een overstroming.

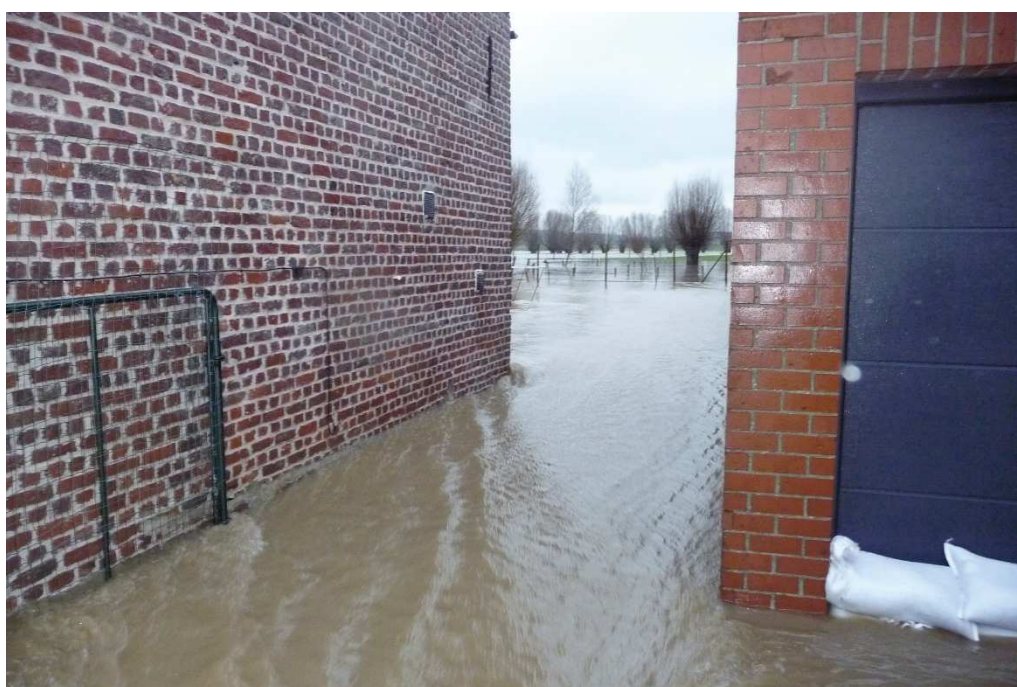

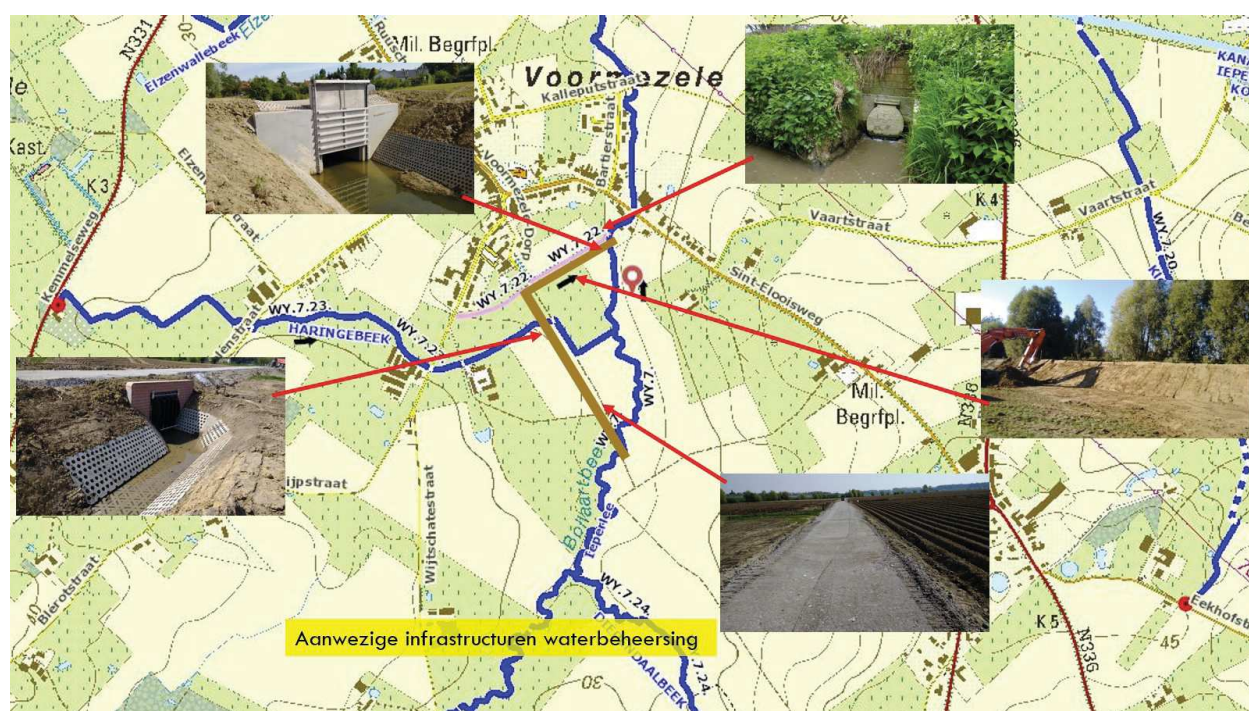

Foto t: De dorpskern van Voormezele had op 5 maart 2012 zwaar met wateroverlast te kampen.

3. Uitgevoerde waterbeheersingswerken

Net stroomopwaarts de dorpskern is een beschermingsdijk loodrecht op de stroomrichting van de Bollaartbeek aangelegd. In combinatie met een knipconstructie op de Bollaartbeek wordt bij hevige neerslag het water in de beek afgeremd, net genoeg zodat stroomafwaarts geen wateroverlast optreedt. Het teveel aan water wordt dan achter die berm gedurende een korte tijd, gecontroleerd vast gehouden. Door de aanleg van een berm (26,30 mTAW) wordt de natuurlijke vallei optimaal ingezet als bufferend gebied. In totaal kan er tot 50.000 m³ water gebufferd worden.

Figuur: Loodrecht op de Bollaartbeek is een beschermingsdijk met debietsremmer aangelegd.

In juni van 2016 werd begonnen met de werken. Het is een gezamenlijk project van de stad Ieper met de provincie West-Vlaanderen en de landbouwers. Daarbij gingen de landbouwers akkoord om bij hevige neerslag hun velden te laten onderlopen en aldus het dorp te sparen van het overvloedig water. Er werd gekozen voor een (goedkopere) berm in plaats van het (veel duurder) uitgraven van een bufferbekken. De landbouwers krijgen daarbij, via de Provinciale Schattingscommissie, een vergoeding voor de geleden schade.

Voor de aanleg van de berm werd 4.000 m³ overtollige grond van het project Robaertbeek in Poperinge aangevoerd. Ter hoogte van de beschermingsdijk is de Bollaertbeek overwelfd in kokerelementen (2 m x 2 m) met een schuif. De schuif bepaalt welk debiet door de kokerelementen wordt gelaten en laat toe piekdebieten af te vlakken en het te veel aan toekomend water uit de beek op te stuwen in het gecontroleerde overstromingsgebied.

De benodigde oppervlakte voor de realisatie van de berm (44 are en 83 centiare) is door de provincie aangekocht (33.622,50 euro).

De werken gingen van start in de zomer van 2016 en werden uitgevoerd door de firma Desot N.V. uit Boezinge. De uitvoering kostte in totaal 175.000 euro, excl. btw en is volledig ten laste van de Provincie West-Vlaanderen.

Het aanvraagdossier voor de bouwvergunning werd al eind november 2015 ingediend, maar het project liep vertraging op nadat 2 buurtbewoners een bezwaarschrift hadden ingediend tegen de komst van het wandelpad bovenop de beschermingsdijk. Recreatie is dus niet toegelaten.

Foto s: Op 18 november 2016 bewees de beschermingsdijk zijn eerste nut.

Naast de waterbergende functie, heeft het project ook een agrarische functie. Zo kunnen de gronden ook aangewend worden als graasweide. Ook op vlak van ecologie betekent het project een meerwaarde (o.a. door het uitgraven van een nieuwe poel, ...).